

GENERAȚIA Z- PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI ÎN SOCIETATEA POSTMODERNĂ

Diana ȚUREA-BANDALAC, prof. de istorie

Catedra științe socio-umane, Centrul de Excelență în Transporturi, Chișinău

Rezumat. În articol se descrie generația Z, conform literaturii de specialitate. Se identifică deosebirile de generația anterioară și se scot în evidență problemele care apar în legătură cu educația tinerei generații.

Cuvinte cheie: educație, generație Z, Tehnologii Informaționale.

Summary. The article describes Z generation, according to the scientific literature. The differences from the previous generation are identified and the problems that arise in connection with the education of the young generation are highlighted.

Keywords: education, generation Z, Information Technologies.

La etapa actuală societatea postmodernă se aflată în plină campanie de schimbare, în special în urma apariției tehnologiilor digitale. Aceste schimbări se datorează și dezvoltării semnificative a tehnologiilor, ce au un impact vădit asupra tinerilor ce se răsfrânge ulterior asupra sferei educative și cuprinde nemijlocit toate celelalte domenii ale societății.

Astfel, în societatea actuală, potențialul noilor tehnologii reprezintă o permanentă provocare pentru educație care trebuie să se adapteze din mers unor noi realități [1].

S-au efectuat numeroase cercetări științifice care au studiat influența Rețelei internetului, tehnologiilor informaționale asupra generației de tinerii născuți după 1995, identificându-i cu noi caractere psihosociale. Studiile au demonstrat că utilizarea intensivă a tehnologiilor, de tânăra generație, ar avea un impact pozitiv asupra dezvoltării aspectului cultural, social, făcând mai accesibil procesului de învățare [5].

În baza studiilor cercetătorii au identificat o nouă generație, **Generația Z**-conectată, educată, pragmatică, independentă, încăpăținată și care ia decizii mai mult emoțional decât rațional. Aceasta, reprezintă o nouă provocare a societății, tinerii născuți în perioada anilor 1995-2010, sunt o generație conectată permanent și cu alese priorități spre comunicare, colaborare, conexiune și creativitate. Generația Z, în 2019, a reprezentat 32% din populația globală depășindu-i pe Milenii (Generația Y) ce a constituit 31,5%, estimarea a fost făcută de Bloomberg, în baza datelor publicate de ONU. Aproximativ două miliarde de tineri au crescut odată cu rețeaua internet și sunt deciziși să își construiască o viață în corelația cu aceasta, departe de codurile și aspirațiile predecesorilor lor.

Sunt niște ”mutanți”, spun unii dintre oamenii de știință, fascinați de fuziunea aproape complexă a acestor tineri cu universal digital. Încă de la vârsta de 16 ani, mai mult de jumătate dintre ”tinerii Z” consideră că adevărata viață socială se petrece pe rețelele online, unde 84% dintre ei sunt înscriși, potrivit unui studiu efectuat de agentia de publicitate JWT, SUA.

Îi face diferiți de generațiile anterioare faptul că sunt ”născuți digital”, că au avut acces la tehnologii de comunicare și informare încă din primii ani de formare, faptul că au avut acces la toate cunoștințele lumii la câteva click-uri distanță, aproape oricând și oriunde. Se adaugă la aceasta, faptul că sunt o generație care a crescut într-o lume mai stabilă economic și politic, fără războaie și fără amenințări majore, cel puțin nu în lumea occidentală. Au crescut într-o lume mai sigură, mai prosperă, mai pașnică și asta i-a făcut mai liberi și mai îndrăzneți, mai ireverențioși, mai dispuși la risc și schimbare, mai nestatornici și mai degrabă căutători ai gratificării rapide. Au crescut fără frică și așa se manifestă în relațiile de muncă din fiecare zi. Analizând aceste caracteristici deduc că li s-a creat și o faimă și negativă.

Generația părinților lor, chemată să-i conducă spre performanță, s-a trezit conducând persoane pe care nu le înțelege și ale căror resorturi de motivație sunt paradoxale și adeseori foarte diferite de cele cu care erau obișnuiți. Părinții sunt de părere că este important să-și implice copiii în luarea deciziilor ca să poată învăța să facă alegeri și să-și dezvolte identitatea. Motto-ul părinților s-a schimbat din „fii cuminte” în „fii tu însuți” [3].

Nevoile acestei generații nu sunt diferite de nevoile oricărei generații dinaintea ei, ei sunt doar mai capabili să le exprime și să le articuleze. Din această perspectivă, aceasta e generația care are cea mai mare șansă să schimbe în bine peisajul relațiilor de muncă din lume.

Ei au o abordare de viață diferită față de generațiile anterioare și își pun toată încrederea în educație, dar diferit decât în trecut. Generația Z se bazează pe educație pentru a fi pregătiți de o viață profesională și de a-și asigura o carieră pe un termen îndelungat. În acest sens, acestea diferă de Milenii (Generația Y), pentru care educația se referă la cunoștințe generale și nu la abilități de pregătire profesională, iar cariera nu mai este importantă, deoarece au văzut că modelul de carieră nu mai funcționează pentru ei, punând accent spre reîntoarcerea la cariera corporativă pentru a munci din greu asigurându-și un venit stabil pe toată durata vieții lor. Statul la rândul său are datoria de a contribui la realizarea acestui proiect educațional asigurând tuturor cetățenilor prin gratuitatea învățământului, posibilitatea de a-și valorifica prin educație, resursele de inteligență de care dispun [2].

Tot mai mult se vorbește despre slăbiciunile sistemului de învățământ actual și mai mulți profesori sau specialiști se plâng de calitatea tinerilor generații de elevi [6].

În acest context, primul pas urmează a fi inițiat de autoritățile publice centrale responsabile pentru educație, ulterior de instituțiile de învățământ și conștientizate de cadrele didactice pentru a le oferi elevilor mai multe abilități de analiză de text și imagine, dar și de a crea ei înșiși astfel de produse, pentru a fi ei proprii inițiatori. Cadrele didactice trebuie și să faciliteze situații în care elevii să exerseze scrierea de texte argumentative, texte consistente punând accent vădit pe autenticitate.

Don Tapscott, a studiat aprofundat caracteristicile generației actuale și impactul pe care noile tehnologii îl au asupra organizării sociale cât și a mediului de afaceri. El pledează cu convingere pentru un nou tip de educație în care elevul nu învață prin acumulare de cunoștințe ci tinerii trebuie învățați cum să caute o anumită informație, să o analizeze, să o sintetizeze și să o interpreteze critic. Se pleacă de la nevoia individuală a fiecăruia și nu de la un corpus general de cunoștințe pe care trebuie să îl asimileze fiecare [4].

Viitorul social pentru Generația Z se reflectă de la bun început spre resetarea domeniului educațional. Dar cum trebuie să procedăm? ar fi întrebarea majorității celor responsabili în domeniul vizat. Am considerat că soluția ar veni tocmai de la cei implicați în acest proces social-educational, tinerii Generației Z.

În urma rezultatelor analizei răspunsurilor la chestionarului aplicat elevilor privind schimbările din sistemul educațional din Republica Moldova în raport cu școala, cu societatea spre o bună funcționare au enumerat:

- preluarea experienței inovative din alte țări cu un vădit progres în sistemul educațional de ex. Filanda, Japonia;
- curricula revăzută și punerea accentului pe partea practică, formarea experiențelor, cursurilor utile care sunt necesare și se regăsesc în era în care trăim;
- colaborarea dintre profesori și elevi pentru implimentarea a noi scheme de educație;
- să pună la dispoziția viitorilor studenți diverse parteneriate cu mediul de afaceri ce oferă stagii de practică de specialitate;
- extinderea de noi profiluri în cadrul liceului pentru a oferi studii mai aprofundate în domeniul de competențe vocaționale;
- dotarea instituțiilor cu utilaj tehnologic-informațional pentru a se aplica diverse aplicații și de a se lucra interactive și în mediu online;
- instruire și schimb de experiență;
- interacțiunea permanent a elevului-profesor prin realizarea proiectelor educaționale și cele de voluntariat;
- profesori bine informați și ancorați în realitatea contemporană;
- înlocuirea materiilor opționale sau inutile din programa școlară cu materie ce ar contribui la dezvoltarea personal și pregătirea de viață;
- organizarea mai multor activități extrașcolare care să încurajeze elevul să fie un spirit liber și deschis;
- conținutul studiat la universitate să fie unul actual și necesar atunci când se încadrează la serviciu;
- diploma de licență să fie înlocuită cu o activitate practică în domeniul selectat.

Pentru „genul Z” educația nu mai este doar liceul sau colegiu, ci intenționează să meargă la universitate iar majoritatea dintre ei doresc să depășească diploma de licență. O altă parte dintre aceștea sunt interesați de un colegiu comunitar sau din cauza factorului economic la o școală comercială sau tehnică. Domeniile care tind să le îmbrățișeze sunt și

ele diverse de celor din generația anterioară, manifestând interes pentru business, management, economie și finanțe, marketing și publicitate, tehnologii informaționale, relații internaționale, medicină, biotehnologie etc.

Tinerii Generația Z sunt cu mult diferiți ca mentalitate și abordare ceea ce privește și sectorul muncii, mult mai flexibili, nu vor să se simtă constrânși, au nevoie de libertate, fără ca toate acestea să-i facă mai puțin responsabili.

O schimbare importantă pe care au aduce pe piața muncii este cea legată de nevoia permanent de comunicare și de a primi feedback. Altfel se simt demotivați, ignorați, neluați în seamă, lucru ce nu trebuie neglijat de către angajatori.

Alt punct important ce îi caracterizează este, prima generație pentru care salariul nu mai este cel mai important criteriu în funcție de care își aleg locul de muncă. Pun accent să lucreze într-un loc în care să le placă echipa, să le convină proiectele la care lucrează, să aibă un spațiu de lucru armonios și creativ, și în care să se simtă mai degrabă parteneri decât angajați. Pentru ei este important să lucreze într-o companie care are o reputație bună, axată pe fericirea angajaților, dar care are și capacitatea de a ieși din anonimat prin proiecte inovatoare.

Un alt aspect al Generației Z este și deschiderea spre reconversia profesională.

Vor să încerce lucruri noi și să învețe de la zero, dacă înțeleg că este o oportunitate într-un alt domeniu decât cel pentru care s-au pregătit în facultate. Bogdan Badea a afirmat că este generația care a început să schimbe complet felul în care este privită munca, felul în care se raportează companiile la angajați și angajații unii la ceilalți.

În aspect teoretic pare o generație foarte interesantă și relaxantă, dar este una dintre cele mai "delicate" generații de până acum, deoarece sunt foarte de digitalizați și conectați ceea ce îi face și foarte pretențioși. De aceea trebuie să le instruiem abilități pentru a fi cetățeni ai lumii, responsabili care să se conecteze prin intermediul încrederii și al colaborării, să reacționeze la schimbările din societate.

Bibliografie

1. Dalu A.-M. Internetul și mediile de socializare virtual în viața elevilor. București, 2017. p. 26.
2. Sabău G. Sistemul de educație și lumea digitală. Revista de studii medii, 2015. nr.4, p. 55.
3. Valkenburg P. M., Taylor J. Generația digital și dependența de media. Niculescu, 2017. p. 28.
4. Tapscott D. Crescuți digital. Generația Net îți schimbă lumea. Publica, 2011. p. 241.
5. Toma A.-C. Generația Z în fața provocărilor sec. XXI. Implicații psihologice, Sesiunea națională de comunicări științifice. universitatea de Stat, Chisinau, 2018. p. 93.
6. Sartori G. Imbecilizarea prin televiziune și post-gândirea. București: editura Humanitas, 2008. p. 146.